

Základní škola , Most , U Stadionu 1028

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
„Kalokagathia“

Základní školy U stadionu 1028, Most

Verze č. 7.

Dokument vstupuje v platnost dnem 1. 9. 2013

Garantem materiálu: Mgr. Ivana Zilcherová

V Mostě dne 27. 8. 2013

*Mgr. Forman Josef
ředitel školy*

1 Identifikační údaje

Název programu:

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Motivační název:

„Kalokagathia“

Předkladatel

Název školy: Základní škola, U Stadionu 1028, Most,
473

právní forma: příspěvková organizace

Adresa školy: U Stadionu 1028, Most

Ředitel školy: Mgr. Josef Forman

Verze : č. 7. od 1. září 2013

Kontakty: <http://www.3zsmost.cz/>, info@3zsmost.cz, Tel.: 476 709

Zřizovatel: Statutární město Most

Kontakty: Radniční 1, Most 434 01

posta@mesto-most.cz, Tel: 476448111

IČO: 47326409 IZO: 116 701 595

Koordinátor: Mgr. Ivana Zilcherová

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Jsme úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkem a přípravnou třídou. Kapacita školy je 600 žáků, průměrná naplněnost tříd je 24 žáků. Výuka probíhá od 1. až 9. ročníku obvykle ve třech paralelních třídách. Máme statut sportovní školy. Podařilo se nám zařazení do projektu tzv. hokejových tříd a házené. Od šestého ročníku máme akreditaci na sportovní třídy. Škola se nachází v sídlištní části města vystavěné v 60. a 70. letech. Jedná se o školu pavilónového typu rozdělenou na pavilon “A”, kde se nachází třídy druhého stupně, a pavilon “B”, kde se nacházejí třídy prvního stupně. Součástí školy je plavecký bazén a velké sportovní hřiště s asfaltovým povrchem. Dostupnost městské hromadné dopravy je dobrá, a proto je na škole poměrně dost žáků z jiných částí města a přilehlých obcí.

2.2 Vybavení školy

V rámci možností je snaha školu stále modernizovat. Zejména učebny, tělocvičny, posilovnu, učebny výpočetní techniky, internet a e-mail pro žáky i pedagogy, každý žák má vlastní zamykatelnou skříňku na oděv i osobní věci. Ve škole je dlouholetá tradice školní družiny a od školního roku 05/06 Ministerstvo školství schválilo zřídit i školní klub. Poměrně na dobré úrovni je vybavení školní jídelny. V plánech školy je modernizace školního hřiště. Na obou stupních školy se nacházejí interaktivní tabule, samozřejmostí jsou televize, DVD přehrávače, magnetofony, odborné učebny jsou vybaveny pomůckami dle zaměřeného dané učebny a dostupnou technikou, která je v hodinách plně využívána (např.: učebny fyziky, chemie, přírodopisu, jazyků, učebna pro výuku hudební výchovy). Na škole je pro žáky a učitele k dispozici posilovna, plavecký bazén, dvě tělocvičny, podmínky pro trávení volného času a odpočinku jsou výborné. Slouží k tomu terasy, venkovní atria a bohatá nabídka zájmových kroužků v rámci školního klubu. Keramickou dílnu využívají učitelé se žáky i v hodinách praktických činností. Na škole je divadelní sál, který se hojně využívá školní družinou, pořádají se zde pěvecké, recitační soutěže, vánoční besídky. Besedy se zajímavými osobnostmi pořádá školní parlament rovněž v divadelním sále. Sál slouží k výchovným koncertům a divadelním představením pro žáky a učitele naší školy. V prostorách školy se nacházejí sprchy, dostatečné množství sociálních zařízení, které jsou odděleny pro žáky a učitele dle pohlaví. Učitele mají k dispozici pro uchování potravin ledničky, mají možnost si potraviny ohřát v mikrovlnné troubě. Zázemí školy je přizpůsobeno i pro žáky handicapované (diskrétní prostory pro diabetiky, vybavení pro žáky tělesně či zrakově postižené apod.). Pravidelně je k dispozici žákům školní knihovna, která prošla modernizací. Paní učitelky spolupracují s Okresní knihovnou v Mostě.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Škola si několik let drží standart ve vysoké kvalifikovanosti učitelského sboru, v učitelském sboru se nachází na školské poměry dost mužů. Snahou školy je získat do pedagogického sboru co nejvíce kvalifikovaných učitelů - mužů pro druhý stupeň školy. Pedagogický sbor je stabilní, učitelky nižšího stupně mají poměrně široké uplatnění v zájmových oblastech (jazyky, hudební, výtvarné, keramické, sportovní, enviromentální), což se projevuje v zájmové činnosti školy ve školním klubu. Vyšší stupeň má plnou aprobovanost v jazycích, matematice i v přírodních vědách. Na škole pracují dvě speciální pedagožky, které se věnují dětem se specifickými obtížemi, provádějí reedukace na prvním i druhém stupni školy i individuální práci s dětmi s potížemi s chováním a jejich rodiči. Personálně se škola pohybuje kolem 35 pedagogů, včetně vychovatelek.

2.4 Organizační členění

1. Ředitelství školy - ředitel školy, zástupce ředitele
2. Ekonomický a administrativní úsek - ekonomka, asistentka ředitele + hospodářka
3. Kolegium:
 - ředitel školy
 - zástupce ředitele
 - ekonomka
 - správce školy
 - výchovný poradce
 - metodik prevence
 - koordinátor ŠVP
 - vedoucí vychovatelka
 - vedoucí provozu školní jídelny

4. Správci kabinetů

Kolegium se schází dle potřeby, zpravidla 1x za měsíc.

Pedagogická rada se schází před začátkem školního roku a každé čtvrtletí. Jednání pedagogické rady se řídí jednacím řádem pedagogické rady, materiály pro jednání jsou předem zveřejněny. Lze svolat též mimořádnou pedagogickou radu. Dle potřeby svolává ředitel školy provozní porady I. a II. st., popř. provozní porady společné.

Termíny a úkoly z jednání kolegia, pedagogických rad a provozních porad jsou pro zaměstnance závazné.

2.5 Dlouhodobé projekty

Již několik let na škole probíhá projekt financovaný MŠMT – Mosty, zaměřený na prevenci sociálně patologických jevů. Z fondů ESF byl hrazen projekt Růstová skupina pro žáky s osobnostními obtížemi a projevy ADHD. Škola se průběžně zapojuje do projektů hrazených z Evropských strukturálních fondů, které napomáhají zlepšit komunikaci mezi žáky a učiteli, pomáhají ke zlepšení vybavenosti školy, zároveň vedou učitele k inovaci výchovně vzdělávací činnosti. Jedním z projektů je projekt Můj region, který zasahuje do vzdělávací oblasti Člověk a společnost, Člověk a příroda, Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a zdraví, Matematika a její aplikace, Umění a kultura. Dalším projektem je projekt Otevřená škola – hrazeno z ESF, zavádění a využívání ITC ve výuce. Škola se průběžně zapojuje do projektů hrazených z Evropských strukturálních fondů, které napomáhají zlepšit komunikaci mezi žáky a učiteli, pomáhají ke zlepšení vybavenosti školy, zároveň vedou učitele k inovaci výchovně vzdělávací činnosti. Jedním z projektů je projekt „**3D technologie ve výuce**“, reg.č.:CZ.1.07/1.1.34/02.0047, který zasahuje do vzdělávací oblasti Člověk a společnost, Člověk a příroda, Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a zdraví, Matematika a její aplikace, Umění a kultura. V současné době škola nemá mezinárodní spolupráci.

2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Zástupci rodičů žáků jednotlivých tříd tvoří Radu rodičů SRPDŠ. Rada se schází 4 x ročně za školní rok, popř. dle potřeby. Rada je vedením školy pravidelně informována o činnosti školy, o výsledcích vzdělávání, záměrech a dalším rozvoji. Rodiče se též vyjadřují k aktuálním problémům vzdělávání a výchově dětí.

Rodiče dostávají informace o výsledcích vzdělávání žáků prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách, konzultačních dnech, případně osobně či telefonicky dle přání rodičů nebo zákonných zástupců.

Škola dlouhodobě spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou a střediskem výchovné péče. Obě instituce pomáhají škole s řešením problémů dětí na škole. Škola spolupracuje s AK Most, TJ HC Most, se školskou radou, se všemi regionálními institucemi zajišťující psychosociální síť, s policií ČR a s Městskou policií. Vedení školy a zřizovatel Magistrát města Mostu se pravidelně setkává na měsíčních poradách ředitelů. Vzájemná informovanost je i formou místních médií, rozhlasu a internetové sítě (webové stránky školy apod.).

Škola spolupracuje v rámci projektů Růstová skupina, Otevřená škola a Můj region se školami v Ústeckém i Středočeském kraji, zároveň velmi úzce spolupracuje s rodiči žáků zapojených do projektů (konference, pravidelná setkávání formou konzultací, ukázkové hodiny).

3 Charakteristika ŠVP

Základní vzdělávání je oborem vzdělání zařazeným do soustavy oborů vzdělání. V souladu se školským zákonem je pro realizaci základního vzdělávání vydán Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání a jeho samostatná příloha Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání upravený pro žáky s mentálním postižením.

Základní vzdělávání je spojeno s povinností školní docházky po dobu devíti školních roků. Plnění povinnosti školní docházky se řídí § 36 až § 43 školského zákona.

Organizaci základního vzdělávání včetně možnosti zřízení přípravných tříd základní školy upravuje § 46 a § 47 školského zákona. Průběh základního vzdělávání se řídí § 49 a § 50 školského zákona. Podrobnosti o organizaci a průběhu základního vzdělávání stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

Základní vzdělávání navazuje na předškolní vzdělávání a na výchovu v rodině. Je jedinou etapou vzdělávání, kterou povinně absolvuje celá populace žáků ve dvou obsahově, organizačně a didakticky navazujících stupních vzdělávání.

Základní vzdělávání na 1. stupni usnadňuje svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka (včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami). Vzdělávání svým činnostním a praktickým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k dalšímu učení, vede je k učební aktivitě a k poznání, že je možné hledat, objevovat, tvořit a nalézat vhodnou cestu k řešení problémů.

Základní vzdělávání na 2. stupni pomáhá žákům získat vědomosti, dovednosti a návyky, které jim umožní samostatné učení a utváření takových hodnot a postojů, které vedou k uvážlivému a kultivovanému chování, k zodpovědnému rozhodování a respektování práv a povinností občana našeho státu i Evropské unie. Pojetí základního vzdělávání na 2. stupni je budováno na širokém rozvoji zájmů žáků, na vyšších učebních možnostech žáků a na provázanosti vzdělávání a života školy se životem mimo školu. To umožňuje využít náročnější metody práce i nové zdroje a způsoby poznávání, zadávat komplexnější a dlouhodobější úkoly či projekty a přenášet na žáky větší odpovědnost ve vzdělávání i v organizaci života školy.

Základní vzdělávání vyžaduje na 1. i na 2. stupni podnětné a tvůrčí školní prostředí, které stimuluje nejschopnější žáky, povzbuzuje méně nadané, chrání i podporuje žáky nejslabší a zajišťuje, aby se každé dítě prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám optimálně vyvíjelo v souladu s vlastními předpoklady pro vzdělávání. K tomu se vytvářejí i odpovídající podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Přátelská a vstřícná atmosféra vybízí žáky ke studiu, práci i činnostem podle jejich zájmu a poskytuje jim prostor a čas k aktivnímu učení a k plnému rozvinutí jejich osobnosti. Hodnocení výkonů a pracovních výsledků žáků musí být postaveno na plnění konkrétních a splnitelných úkolů, na posuzování individuálních změn žáka a pozitivně laděných hodnotících soudech. Žákům musí být dána

možnost zažívat úspěch, nebát se chyby a pracovat s ní.

V průběhu základního vzdělávání žáci postupně získávají takové kvality osobnosti, které jim umožní pokračovat ve studiu, zdokonalovat se ve zvolené profesi a během celého života se dále vzdělávat a podle svých možností aktivně podílet na životě společnosti.

Zaměření školy

Základním zaměřením školy je vzdělávání v běžných a sportovních třídách zaměřených na atletiku, míčové hry a hokej. Škola poskytuje základní vzdělání žákům se specifickými potřebami, je připravena ke vzdělávání žáků mimořádně nadaných. Klademe důraz na diferencovanost výukových metod a forem, aby každý žák naší školy měl možnost se individuálně rozvíjet po všech stránkách. Důležitou součástí školy je pozitivní a bezpečné klima pro žáky i jejich učitele. Hlavní snahou je otevřenost školy i v době mimo vyučování, hledání cesty navazování kontaktu se žáky i jejich rodiči. Škola úzce spolupracuje s AK Most, HC Most, výuka je koncipována v souladu s tréninkovým plánem všech sportovců v jednotlivých ročnících. Cílem všech vyučujících je aktivní fyzický a psychický rozvoj žáků. Celostní rozvoj žáka nám umožňuje zaměřit se na veškeré jeho dovednosti, schopnosti a využít je pro jeho rozvoj. Proto se neupínáme jen na jednu aktivitu, ale snažíme se rozvíjet jeho kreativní myšlení a volní jednání. Do popředí se tak dostává možnost v rámci školního vzdělávacího programu zapojit žáky do všech forem a možností vyučování. Snažíme se u dětí rozvíjet nejen fyzické, ale i etické a estetické vnímání, utváření kladného vztahu k pohybu, ke sportovnímu chování, dodržování pravidel a myšlenky fair play. Tyto hodnoty se prolínají ve všech vyučovacích předmětech, ale i v mimoškolní činnosti.

Servisní služby školy:

Školní družina

Školní družina je základním článkem zařízení výchovy mimo vyučování. ŠD není pokračováním školního vyučování, ani ho nikterak nenahrazuje. Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Vhodné střídání práce a odpočinku

přispívá k odstranění únavy z předchozí školní činnosti, učí je ušlechtilé zábavě, pomáhá uspokojovat a rozvíjet kulturní potřeby a rozmanité zájmy žáků.

Mimo činnosti výchovně vzdělávací zajišťuje ŠD funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu před nebo po skončení vyučování. ŠD pracuje v kontextu dalších subjektů nabízejících aktivity mimo vyučování. Do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě, popř. ráno pro žáky, kteří brzy vstávají a

dále dle potřeby kdykoliv během dne (klidná zaměstnání, stolní a společenské hry dle výběru dětí, poslechová činnost /pohádky, písně/, práce s knihou a s časopisem, četba donesené literatury, individuální rozhovory s dětmi).

Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a činnosti mohou být rušnější (hry ve volné přírodě, sezónní hry v přírodě, pouštění draků, sáňkování, stavby ze sněhu, koupání), dopravní výchova, tělovýchovné chvílky ve ŠD (i s hudbou), náročnější pohybové hry.

Zájmové činnosti rozvíjejí osobnost žáka. Umožňují žákům seberealizaci, i další rozvoj pohybových dovedností. Mohou být zařazeny jako kolektivní nebo individuální činnosti.

pracovně zájmové činnosti (práce s přírodním materiálem, práce s textilem, práce s netradičním materiálem, konstruktivní činnost, podílení se na sběru papíru,...),

výtvarně zájmové činnosti (kresba, malování, modelování, využití netradiční techniky, koláže z papíru a textilu, ilustrace k veršům, k přečtené pohádce, estetická výzdoba ŠD),

přírodovědné zájmové činnosti (pozorování změn v přírodě, ochrana životního prostředí, poznávání přírody (druhy ovoce, stromů, zvíře, hub...), sběr kaštanů, žaludů),

hudební zájmové činnosti (poslech hudby i její reprodukce, instrumentální, hudebně - pohybová výchova),

sportovní zájmové činnosti (závodní činnost, sportovní hry v přírodě, pohybové hry v tělocvičně),

společenskovědní zájmové činnosti (besedy k významným výročím a událostem, osvojování základních pravidel společenského chování (formou scének a her).

Příprava na vyučování (zábavné procvičování učiva, didaktické hry, pomoc při vypracování domácích úkolů).

Školní klub

Odpolední školní klub je zřízen pro všechny žáky. Umožňuje žákům smysluplně trávit volný čas. Je zaměřen především na činnost zájmových kroužků různé odbornosti.

2 Výchovné a vzdělávací strategie

Cíle základního vzdělání

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení

podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti

vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě

učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný

vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učít je žít společně s ostatními lidmi pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Základní charakteristika vzdělávacího programu

system volitelných předmětů a zájmových útvarů, možnost výběru podle zájmů, nadání, potřeb a budoucího zaměření,

moderní metody výuky,

nabídka výuky cizího jazyka od 1. ročníku a druhého cizího jazyka od 6. ročníku

integrace žáků s individuálními vzdělávacími a specifickými potřebami

projektové vyučování

vlastní žákovské knížky, portfolia žáků osobnostní, pracovní nebo prezentační dle charakteru vyučujícího

třídní schůzky a konzultační dny, individuální konzultace během celého školního roku

mimoškolní aktivity - exkurze, kulturní programy, pobyty v zahraničí

tělovýchovné aktivity a účast v soutěžích a olympiádách

rada rodičů SRPDŠ,

škola je zaměřena na výuku výpočetní techniky a cizích jazyků

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se specifickými vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, artismem, vadami řeči, děti s více vadami, s vývojovými poruchami učení nebo chování), žáci se zdravotním znevýhodněním (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování), žáci se sociálním znevýhodněním (z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, žáci v postavení azylantů). Žáci mimořádně nadaní spadají do vzdělání se specifickými potřebami z důvodu vlastních vzdělávacích specifík, především včasné rozpoznání mimořádně nadaných dětí, vytváření vhodné spolupráce mezi rodinou, dítětem a učitelem, vyhledávání nejvhodnějších metod a forem práce s nadaným dítětem. V případě potřeby žáků je na prvním stupni vytvářen podpůrný plán, který je o úzké spolupráci mezi žákem, rodičem a třídním učitelem

3.5 Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním se na škole uskutečňuje formou individuální integrace do běžných tříd dle § 16 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. ŠVP jsou podkladem pro tvorbu individuálně vzdělávacích plánů integrovaných žáků. Integrovaným žákům je umožněna jedna vyučovací hodina týdně se speciálním pedagogem, který společně s třídním učitelem, rodičem hledají cestu

k reedukaci a kompenzaci zdravotního postižení nebo zdravotního znevýhodnění.

Na diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb se podílí regionální speciálně pedagogická centra, pedagogicko-psychologické poradny a střediska výchovné péče. Při vytváření individuálně vzdělávacích plánů, potřeb žáků, při stanovení cílů a možností vzdělávání vycházíme z individuálních potřeb jednotlivce, při kterých se opíráme o diagnostiku jednotlivých poruch.

Uplatňujeme zdravotní hlediska a respektujeme individualitu a potřeby žáka. Během hodin využíváme všech podpůrných opatření na základě §1 odst. 2 vyhlášky č. 73/2005 Sb. Uplatňujeme princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, při stanovení obsahu, forem i metod výuky. Na škole působí speciální pedagogové, kteří jsou garanti speciálně pedagogické péče v hodinách.

Dyslexie

Specifická porucha čtení, kdy dochází k záměnám písmen, k dvojímu čtení, vynechávání, přidávání písmen, přesmykování ulpívání na slabikách, obtíže ve čtení souhláskových shluků, domýšlení textu, čtení bez porozumění čteného. Projevy se nevyskytují všechny najednou, častým projevem je nedostatečná artikulační obratnost, oslabený fonematický sluch (ve čtení a v písemném projevu neměkčí) či nedostatky v oblasti zrakové percepce (nebo obě možnosti).

Dysortografie

Specifická porucha učení, kdy dítě není schopno si v písemné podobě vybavit gramatické jevy, především jde o specifickou chybovost v záměně d-t-n, ve specifické asimilaci (spodoba slov), vynechávání diakritických znamének, slova píše dohromady s předložkou, nerespektují větnou skladu. Hlavním nedostatky se objevují v analýze a syntéze slov, poruchy vnímání a rytmu, ovlivňuje vývoj grafomotoriky a poruchy řeči.

Dysgrafie

Specifická porucha psaní, kdy dítě není schopno napodobit tvary písmen, nepamatuje si tvary grafémů, zrcadlově je obrací, písmo je neupravené, nevzhledné, těžce čitelné. Nejčastější příčinou je nerozvinutá jemná a hrubá motorika, vážnou vizuomotorická koordinace, klasických dysgrafií je velmi málo, nejčastěji jsou diagnostikovány dysgrafické obtíže na bázi ADHD.

Dyskalkulie

Specifická porucha učení ovlivňující matematické schopnosti žáků, při řešení různých matematických schopností se uplatňují speciální matematické faktory verbální (které jsou spojeny se zadáváním úloh, jejich řešením, odpovědi na otázky v písemné podobě i ve verbálním projevu, prostorový (prostorové slovní úlohy, psaní čísel ve správném pořadí, písemné dělení, násobení), usuzování, numerické v užším slova smyslu, paměť, lexické faktory (při vyhovování a vštěpování vzorců), prostorových faktorech (vyhledávání a orientace na mapě, vybavování si dějepisných dat, strukturalizace čísla).

Porucha chování

Specifická porucha chování zahrnuje veškeré problémy jedince v jeho reakcích, jeho projevech, ovlivňuje jeho sociální vztahy a vazby. Existence jednoho postižení podmiňuje a zapříčiňuje postižení druhé. Jde o poruchy na bázi ADHD, ADD. Mezi jedincem a prostředím se odehrávají a vytvářejí společenské vztahy, probíhá vzájemné ovlivňování, procesy složitých interakcí, které jsou na třech úrovních:

proces socializace jedince, vzájemné působení mezi jedincem a skupinou, vztahu jedince a společnosti.

Nejčastější projevy problémů: nepozornost, nesoustředěnost, zapomínání, psychomotorický neklid, emoční nestabilita, zhoršené školní výsledky aniž by byl postižen intelekt, výbušnost, afektivní projevy chování, konfliktnost se spolužáky a učiteli, neschopnost se přizpůsobit pravidlům, nízká schopnost socializace. Častým průvodním jevem je v mladším věku enuréza, vysoká labilita. Tyto děti bývají v péči DPA a neurologie. Učitelé jsou informováni prostřednictvím rodičů o případné medikaci, které má tlumivé účinky.

3.5.1 Práce s dětmi se specifickou poruchou učení

Integrovaní žáci docházejí pravidelně na reedukace v odpoledních hodinách. Ve vyučování mají více času na grafický i ústní projev, je tolerován jejich grafický projev, učitelé přihlíží ke specifické chybovosti. Pokud mají žáci obtíže s grafickým projevem, je využívána možnost testů, kvízů, procvičení pouze ústní formou. Škola žáky se SVP vybavuje specifickými pomůckami a učebnicemi podle jejich diagnostiky. Speciální pedagožky poskytují rodičům i kolegům odborné konzultace, dětem pomáhají zvládnout obtíže spojené se SVP hledáním nejúčinnějších forem a metod práce, které těmto dětem umožní kompenzaci daných poruch. Všechny možnosti práce jsou uvedeny v individuálně vzdělávacím plánu, který je připravován třídním učitelem.

Reedukace:

rozvoj sluchové analýzy a syntézy, sluchové paměti, jazykové dovednosti – jazykový cit

posilování fonemického sluchu v oblasti rozlišování znělých, neznělých hlásek, v oblasti měkčení

rozvoj zrakového vnímání, zrakové rozlišování, zraková paměť, vizuomotorická koordinace

motorika: jemná a hrubá, grafomotorická cvičení

prostorová představivost, na tělesném schématu, v prostoru, na ploše

Metody:

možnost prodlouženého výkladu, procvičování písemné i ústní, redukce učiva, omezení časově limitované úkoly

multisenzoriální přístup, kontrola zadaného úkolu, respektování individuality, ocenění snahy a zájmu dítěte, pozitivní zpětná vazba

zařazení dítěte do skupinové reedukace, kterou vede Mgr. Lenka Rajchmanová

Specifické metody v hodinách českého jazyka:

čtení: respektování aktuální úrovně čtenářských dovedností, čtení po významných celcích, čtení s okénkem, postřehování, procvičování orientace v textu, nácvik čtení s porozuměním

gramatické jevy: jiné formy diktátů (s přehnanou výslovností, s možností doplňování, opravou dle předlohy, s použitím zjednodušených gramatických pravidel, psaní diakritických znamének současně s grafémem, využití PC s korektorem pravopisu, ve slohu preferovat ústní vyprávění po domácí přípravě

psaní: pomocí linek, psaná forma podle tiskacího písma, využití vzorového psacího a tiskacího písma v hodinách

Specifické metody v hodinách cizích jazyků:

při výběru jazyka respektovat typ poruchy, naslouchat jazyk bez nutnosti mluvit – formy písniček, říkanek, rytmizace, preferovat ústní zkoušení a ověřování znalostí, rozfázovat učivo do malých celků, upřednostnit praktické využití jazyka – jednoduché fráze, slovní spojení

upřednostnit učebnice s českým výkladem učiva, tištěnými slovíčky, včetně formy pro výslovnost, tolerovat specifické chyby v písemném projevu, umožnit zjednodušená gramatická pravidla, průběžné opakování základního učiva z nižších ročníků

do hodnocení zahrnout i jiné znalosti než jazykové (reálie), zajistit dopomoc osoby, která jazyk dostatečně ovládá

Specifické metody v hodinách matematiky, fyziky a chemie:

třídění, řazení, porovnávání a odhad, orientace v čase, posloupnost, pojem množství a velikost, číselné řady, číselné osy, čtení a psaní čísel

význam znamének, matematických operací a matematických vztahů, přihlížet k typu dyskalkulie

respektovat neosvojené matematické operace v důsledku poruchy, ve slovních úlohách pomoc s řešením, upozorňovat na změny algoritmů, využít názor i ve vyšších ročnících, v hodinách vždy mít u sebe tabulky násobků, vzorečky pro výpočty, zachovat možnost pomocných výpočtů, použití kalkulátoru až ve vyšších ročnících v době písemných pracích

kontrola pochopení zadané práce, individuální přístup, hledání cesty k pochopení učiva, neklasifikovat to, co nemá žák propojené, zvládnuté
nezapomínat, že matematické obtíže se promítají i do naukových předmětů: zeměpis, dějepis, přírodopis

Specifické metody v hodinách naukových předmětů:

umožnit alternativní formy zápisu (nahradit zápis tištěnou verzí, kopií od spolužáků, kratší zápis)

častější využití názoru (přehledy, gramatická pravidla, obrázky, schémata apod.)

individuální formy ověřování znalostí (forma a rozsah po dohodě se žákem a rodičem)

omezit memorování faktů bez užití širších souvislostí (letopočty, definice, jména apod.)

průběžně ověřovat správné pochopení zadání, dopomoc prvního kroku, respektovat v hodinách poruchy prostorové orientace a pravo-levé orientace při čtení mapy, slepé mapy nezvládají – nebudou jim zadávány, než budou klasifikovány – učitel si ověří, zda orientaci zvládá, chápe
neklasifikovat chyby vzniklá z nedostatku pochopení čteného textu, hodnotit dílčí úspěchy, ocenit i část odvedeného úkolu, nehodnotit gramatické chyby

3.5.2 Práce s dětmi s poruchou chování

Učitelé spolupracují s rodiči, setkávají se s rodiči a žáky, kde hledají cesty k řešení problémů dětí a jejich rodičů. Velmi úzká je spolupráce s odbornými pracovišti SVP, PPP, výchovným poradcem školy a s metodikem prevence. Během vyučování je tolerován PM neklid, do hodin jsou vkládány drobné relaxace a uvolňovací cviky pro všechny žáky. Formou her a přirozené soutěživosti dětí v nižším věku se žáci s poruchou chování zapojují do aktivního života ve třídách, třídní učitelé včleňují žáky formou psychosociálních her v hodinách rodinné a občanské výchovy do kolektivů.

Reedukace:

respektovat konkrétní poruchy: koncentrace pozornosti, psychomotorický neklid, tiky, výkyvy pozornosti, kolísání ve výkonnosti, impulzivitu, neupozorňovat na jejich projevy v době vyučování

redukce nevhodných projevů chování, hovořit o problémovém chování, hledat řešení, tolerantně hodnotit projevy chování

dopřát pozitivní zážitky, hodně povzbuzovat

orientovat se na oblasti, ve kterých je dané dítě úspěšné nebo částečně motivované (kreativita, snaha, fantazie, originalita)

úprava denního režimu ve spolupráci s rodinou

relaxace, prvky jógy

možnost zařadit dítě do růstové skupiny

3.5.3 Práce s dětmi s tělesným a zdravotním postižením

Učitelé spolupracují s rodinami tělesně postiženými dětmi, vytvářejí vhodné prostředí, dochází k úpravě pracovního prostoru, aby prostor byl uzpůsoben osobním potřebám dítěte. Třídní učitel a výchovný poradce školy spolupracují se SPC pro jednotlivá postižení, společně vytvářejí individuálně vzdělávací plán, ve kterém je upřednostněn především zdravotní stav dítěte.

Reedukace

při dlouhodobé nemoci konzultace s učiteli, doučování, kopírování učiva, návštěva učitele v domácím prostředí dítěte

výuka doma – pověřený učitel

zajištění speciálních pomůcek dle postižení (lavice, židle, lupa ...)

možnost rehabilitačního tělocviku, jógy, uvolňovacích cviků v prostorách tříd nebo v tělocvičně, ŠD

informovanost žáků o zdravotním postižení, zajištění bezpečnosti daného žáka v době přestávek

3. 6 Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny patří žáci dle §16 odst. 4 zákona č.561/2004 Sb., kteří pocházejí z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného od prostředí, v němž vyrůstají žáci z majoritní společnosti. Jde o žáky z různých menšin, děti azylantů z různých etnických a odlišných skupin, jejichž vzorce chování neodpovídají evropským normám, mají odlišné hodnoty, jiné etické normy, které se prolínají do chování a jednání dětí. Hlavním problémem je nedostatečná znalost jazyka při vstupu dětí do školy, proto škola spolupracuje se Střediskem integrace menšin, které napomáhá rodinám azylantů překonat jazykové a kulturní bariéry.

Pro žáky se sociálně znevýhodňujícího prostředí škola zabezpečuje chod přípravné třídy, kde učitelka a asistentka pedagoga systematicky spolupracuje s rodiči žáků, volí vhodné prostředky pro motivaci budoucích žáků školy, vytváří ve třídě, škole vhodné a příznivé klima, které je předpokladem pro dobrý emocionální rozvoj dětí. Spolupráce s pedagogickou-psychologickou poradnou, SVP – Dyádou, a speciálně pedagogickými centry je celoroční.

V běžných třídách učitelé spolupracují úzce s rodiči dětí se sociálním znevýhodněním. Rodičům a jejich dětem je nabízena možnost doučování v jazycích u azylantů a dětí z jiných minorit. Učitelé tolerantněji hodnotí jazykové schopnosti těchto dětí (napomáhají s rozvojem české slovní

zásoby, pomáhají vytvářet vhodnou skladbu vět, tolerantně přistupují k diakritice – u těchto žáků není v českém jazyce diakritika zpočátku započítávána do klasifikace, využívají speciálních pracovních listů). Třídní učitelé informují pravidelně své kolegy, kteří ve třídách učí o stavu těchto dětí, předávají si zkušenosti s výukou těchto žáků a hledají cesty ke zlepšení komunikace mezi rodiči a učiteli.

3.6.1 Práce s dětmi se sociálně znevýhodněnými prostředím

respektovat přirozené potřeby dětí

tolerovat jinakost (sociální a rodinná traumata, cizinci, azylanti)

motivovat žáky, úměrně zatěžovat CNS

pomáhat s vytvářením systému při výuce, v adaptaci na prostředí (sociálně znevýhodnění jsou i žáci, kteří přecházejí z jedné školy na druhou, stěhování, rozvod rodičů, úmrtí rodičů apod.), vždy informovat učitelský sbor o rodinné situaci

respektování sociálních obtíží v navazování kontaktů, pomáhat se sebehodnocením dítěte.

sjednocování úhlů pohledů u rodičů, dětí i učitelů formou konzultací (dítě, rodič, učitel)

7 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Mimořádně nadaní žáci mají svá specifika, především v oblasti vysoké individuální odlišnosti, neradi spolupracují s kolektivem, mají vlastní osobní tempo práce, sklony k perfekcionismu, osobnostně jde především o introvertně zaměřené jedince, kteří se rychle orientují v pracovních postupech, jsou velmi kreativní, využívají vlastní postupy, mají, vynikají koncentrací pozornosti, rychlý vhled do problému, učivo rozebírají více do hloubky, profilují se v jednom či více předmětech. Častým problémem nadaných dětí je zvýšená kritičnost k sobě i ostatním, špatně se sociálně přizpůsobují svým vrstevníkům, ale i učitelům. Ve třídách vytvářet příjemné klima, vhodnou komunikaci, pedagogický takt a hodně empatie k nadaným žákům, posilovat jejich aspiraci, včleňovat je do kolektivu vrstevníků.

Vypracovat individuálně vzdělávací plán ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou, prohlubovat, doplňovat vzdělávací učivo v oblasti nadání, zadávat speciální úkoly, vyhledávat informace během vyučování na internetu, zapojovat žáky do samostatných, rozsáhlých dlouhodobých prací či projektů, umožnit výuku předmětů dle nadání se staršími žáky.

Identifikace nadání je dlouhodobý proces. Uplatňují se při něm metody pedagogické i psychologické (pozorování, vyhledávání informací, konzultace s rodičem, odborníkem v pedagogicko-psychologické poradně). Učitelé vytvářejí portfolia všech žáků, která umožňují pozorovat nadání žáků, jak v oblasti rozumových schopností, v tělesných dovednostech nebo v hudební či výtvarné oblasti. Žáci jsou průběžně hodnoceny, identifikace je možná i mezi žáky s SPUCH, mezi žáky se zdravotním postižením a sociálním znevýhodněním. Žákům sportovně nadaným je

poskytována individuální péče i v době mimo vyučování, formou tréninků v atletice, míčových hrách nebo v hokeji – kde je úzká spolupráce s TJ HC Most. Na škole působí trenér atletiky Mgr. Stanislav Peřina a trenér hokeje Mgr. Luboš Jandera, kteří se nadaným žákům věnují i v době mimo vyučování.

3.7.1 Práce s nadanými dětmi

při práci s nadanými dětmi se učitelé řídí „Deklarací práv nadaných dětí“, která vyšla ve „Sborníku k práci s talentovanými dětmi a mládeží“, vydal IDM MŠMT ČR, 1997

je vypracován individuálně vzdělávací plán, třídní učitel spolupracuje s dítětem a rodiči, informuje ostatní pedagogy
ředitel školy a pedagogický sbor se řídí legislativou, Školským zákonem (č.561/2004 Sb., § 17, 18), Vyhláškou o vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných (č. 73/2005 Sb.), Věstník MŠMT 12/2006 – informace pro školy ke vzdělávání nadaných žáků a studentů

vnitřní diferenciací žáků dle nadání v některých předmětech

způsob výuky vychází z principů individualizace vnitřní diferenciací

doplňování, rozšiřování a prohlubování vzdělávacího obsahu, možnost využití internetu, PC ap.

pro nadané žáky jsou rozšířeny klíčové kompetence

3. 8 Začlenění průřezových témat

Reprezentují aktuální okruhy problémů současného i budoucího světa a jsou povinnou a významnou součástí základního vzdělávání. Pomáhají rozvíjet osobnosti žáků především v oblasti postojů a hodnot, umožňují aktivně uplatnit dovednosti žáků, napomáhají ke vzájemné spolupráci žáků a učitelů. Průřezová témata mají jednotné zpracování. Obsahují charakteristiku průřezového tématu, přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a schopností. Obsah je rozdělen do tematických okruhů, které obsahuje témata činností a námětů. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Tím průřezová témata přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření klíčových kompetencí žáků, umožňují širší, integrovaný pohled na danou problematiku.

3.8.1 Prevence rizikového chování

Prevence **rizikového chování** je součástí vzdělávacího procesu od 1. ročníku. Škola klade důraz na zlepšení klimatu školy a atmosféry v třídních kolektivech, na smysluplné využití volného času dětí a význam zažití úspěchu. Podporuje účast žáků v soutěžích, nabízí volitelné předměty a zájmové útvary, doplňuje fond knihovny a modernizuje výpočetní techniku užívanou žáky.

Žáci se dle možností a nabídek speciálních pracovišť a dalších institucí účastní PEER programu, besed s odborníky a dalších vzdělávacích programů, které jsou součástí Preventivního programu školy, který je zařazen v povinné dokumentaci školy.

Pedagogové se v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků účastní seminářů zaměřených na prevenci rizikového chování.

3.8.2 Ochrana obyvatelstva za mimořádných situací

Výchova a vzdělávání žáků ve smyslu ochrany obyvatelstva za mimořádných situací je průběžně zařazována do vyučovacího procesu během celé školní docházky ve všech předmětech. Žáci se naučí poskytovat první pomoc přiměřeně svému věku, znají důležitá telefonní čísla, znají základní postupy při evakuaci, nácvik evakuace školy se provádí min. 1x ročně.

Škola má vypracovaný traumatologický plán a plán evakuace, tyto jsou zveřejněny ve sborovně, žáci jsou s nimi seznámeni třídními učiteli na začátku školního roku. Poučení o bezpečnosti zařazují vyučující průběžně během školního roku, o poučení provedou záznam v žákovské knížce a třídní knize. Jeden den ve školním roce je věnován nácviku chování za mimořádných situací. Témata k ochraně člověka za mimořádných událostí jsou zakomponovány do předmětů tělesná výchova, prvouka, vlastivěda, přírodověda, přírodopis, chemie, fyzika, občanská a rodinná výchova.

3.8.3 Výchova k profesní orientaci

Od prvního ročníku se žáci seznamují a učí charakterizovat jednotlivá povolání. Konzultace s rodiči o studiu na osmiletém gymnáziu poskytuje ve čtvrtém a pátém ročníku třídní učitel a výchovný poradce konzultace o dalším profesním zaměření žáků na druhém stupni poskytuje výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem a ostatními vyučujícími.

Veškeré informace o dalším studiu po ukončení školní docházky zajišťuje na druhém stupni výchovný poradce. Pro žáky osmého a devátého ročníku a jejich rodiče je zpracován harmonogram poradenské činnosti výchovného poradce a třídních učitelů.